

Непрекидно под лупом јавности, као и сви остали састави и јединице Војске Србије, В и ПВО пред Нову годину у „Одбрани” традиционално има прилику да, у интервјуу свог првог човека, представи планове за наредну годину и анализира урађено у протеклом периоду. Иако се, такве, годишње анализе мало разликују од претходних, готово свака пружи неке нове наде и изнедри нова, мање или више, оправдана очекивања. Имајући у виду све што нам се дешавало ове године, као и оно што нас чека у наредној, генерал Живак, по дефиницији, али и праву команданта вила, задржава оптимизам.

Доказали смо оспособљеност

Припадници В и ПВО ове године извршавали су много неочекиваних задатака, посебно из треће мисије Војске, учествовали на бројним вежбама у Србији и иностранству, бриљирали на паради... Све задатке извршили су на високом нивоу и заступили високе оцене, што је показало да су веома добро обучени. Зато је прво питање упућено команданту В и ПВО и било посвећено школовању и оспособљавању припадника тог вида.

Q Школовање и обука пилота, али и свих других специјалности у В и ПВО сада међу најскупије у Војсци. Може ли се, господине генерале, и поред дугогодишње бесјарице и других објективних проблема у опремању В и ПВО и војном образовном систему тврдити да је школовање будућих припадника В и ПВО квалитетно? Увођење нових школских авиона и модернизација постојећих и даље касни?

– Школован, оспособљен и високо мотивисан кадар, поред квантитета и квалитета ваздухоплова, ракетних система ПВО, радара, убојних средстава..., кључни је фактор и тачка ослонаца оперативних способности вида В и ПВО. То је, кроз историју српског војног ваздухопловства, дужу од једног века, доказано много пута, поготово у критичним историјским догађајима када је требало бранити и одбранити наше слободно небо. Често смо у прилици да поредимо данашњи систем школовања и оспособљавања са структуром и ефикасношћу система који је некада постојао. То је корисно и неопходно јер таква анализа и поређење јасно указују на позитивна решења, у организационом, кадровском, програмском, методском и другим аспектима, која је неопходно примењивати и у савременим условима, водећи рачуна о промени друштвеним и другим околностима у којима се нове генерације ваздухопловаца васпитавају, оспособљавају за извршавање задатака. Ми не седимо скрштених руку већ у континуитету, заједно са Војном академијом и Универзитетом одбране, анализирамо ефикасност војнообразовног система свесни чињенице да систем може и мора бити бољи и ефикаснији. Као резултат таквог рада, урађене су измене појединих студијских програма на Војној академији. Формиран је нови јединствени студијски програм „Противваздухопловна одбрана“, у оквиру студијског програма „Војномашинско инжењерство“ уграђен је нови модул под називом „Ваздухоплови и ваздухопловни мотори“, а студијски програм

„Војно ваздухопловство“ преформиран је у интегрисане академске студије које ће, уместо досадашње четири године, трајати пет. Основни циљ је што већи ниво оспособљености официра за почетне дужности, а најефикаснији начин доласка до тог циља видимо у повећању практичних облика оспособљавања кадета у јединицама и установама В и ПВО. Наравно, ту велики значај имају нова и савремена средства за обуку. Пресудан значај за квалитет, безбедност и рационалност летачке обуке пилота имају увођење у употребу авиона „ласта“, модернизација авиона Г-4 и модификација опреме хеликоптера „газела“ планиране за наредни средњорочни период.

Q Обука припадника В и ПВО било је у прошлости знатно масовнија. Она није прекинута, али је, чини се, сведена на најмању могућу меру. Како се то одражава на ниво обучености припадника ваздухопловних бригада, ВОЈИН и ПВО? Како користишмо знања стечена у иностранству?

– Поред свакодневног тежишног задатка контроле и заштите суверенитета ваздушног простора Републике Србије, обука је други тежишни задатак у командама, јединицама и установама В и ПВО у миру. Полазни основ и услов за квалитетну и ефикасну колективну обуку команди и јединица је минимално врло добар ниво индивидуалне обучености припадника В и ПВО, на чему интензивно радимо. Услови за извођење колективне обуке битно су се променили. Од величине и организацијско-формацијске структуре команди и јединица, структуре кадра у процесу професионализације, ограничених материјалних и финансијских ресурса, до чињенице да данас не постоје просторни услови и полигони за извођење одређених вежби и гађања, као што је нпр. гађање циљева у ваздушном простору из ракетних система ПВО и ловачке авијације. Колективну обуку изводимо на тактичком нивоу – ескадрила, батаљон и дивизион, на нивоу бригаде и на оперативном нивоу – на нивоу вида В и ПВО. Полазећи од принципа рационалности и ефикасности, колективну обуку реализујемо у виду истовремене интегрисане обуке свих састава В и ПВО.

Поред тога, учествујемо на скоро свим вежбама и подржавамо обуку снага Копнене војске, односно, реализујемо и вежбе на нивоу Војске Србије. На полигону у Бугарској реализујемо гађање реалних циљева у ваздушном простору, а изводимо и вежбе у иностранству, првенствено са ваздухо-

пловством суседне Румуније. Сва искуства са наведених вежби уграђујемо у програме и садржаје обуке наших команди и јединица, у складу са нашим реалним условима и могућностима.

Q Резултати практичне обуке у Бугарској на полигону „Шабла“ су из године у годину све бољи. Да ли се уде 2015. године и да ли ће на вежби учествовати и пилоти, пошто нису ишли прошле године? Да ли су планиране још неке вежбе на којима ће учествовати припадници ВПВО?

– Гађање циљева у ваздушном простору је најсложенији садржај и круна борбене обуке артиљеријско-ракетних јединица за ПВД и ловачке авијације. Због недостатка адекватног простора и полигона у Србији принуђени смо да то реализујемо на полигону „Шабла“, у сарадњи са снагама В и ПВО Бугарске. Тренутно се налазимо на почетку заједничког планског процеса са нашим источним суседима, с обзиром на то да смо ми планирали да наведене садржаје реализујемо у 2015. години. Планирали смо да, у складу са могућностима, гађамо циљеве у ваздуху из ракетних система ПВО „нева“ и „куб“ као и ракетама „ваздух-ваздух“ са авиона МиГ-29. У плану за 2015. годину је и традиционална вежба „Air solution“, коју изводимо са ваздухопловством Румуније. Ово је период године када се усаглашавају планови билатералне војне сарадње за 2015. годину у свим областима, па тако и у домену међународних вежби. Сарадња у домену обуке и вежби је тежиште у плановима међународне војне сарадње за 2015. годину. При томе полазимо од анализе наших реалних могућности, ограничења и потреба. Полазећи од наведених критеријума, тежиште практичних вежбовних активности је у региону Балкана, а на појединим вежбама учествујемо на нивоу штабних официра или у улози посматрача. У том оквиру ће се, током планског процеса, дефинисати садржај и начин извођења и заједничке српско-руске ваздухопловне вежбе, као и других вежбовних активности међународног карактера.

Q Кад је реч о модернизацији система и средстава у В и ПВО, колико недостатак финансијских средстава отежава или онемогућава наставак модернизације РС ПВО или набавку вишенаменског борбеног авиона?

– Ваздухопловство и противваздухопловна одбрана је изразито технички вид Војске на који су догађаји током деведесетих година прошлог века, агресија НАТО-а, вишедеценијски изостанак „нормалног“ финансирања развоја и опремања новим борбеним системима оставили катастрофалне последице. Наш тренутни приоритет јесте одржавање што већег нивоа исправности борбених система и обнова ресурса – ремонт наведених система. Започети су пројекти модернизације појединих борбених система (ракетни системи ПВО, радар, ...), а већ дуже време бавимо се анализама могућности опремања савременим борбеним системима. На тај процес осавремењивања, модернизације, развоја и

опремања вида новим средствима утиче много фактора, а ја бих, између осталих, подвукао два – наш тренутни ниво научно-технолошког развоја и финансијске могућности. Већину пројеката модернизације борбених система, као и производње авиона за почетну и основну обуку „ласта“ реализујемо сопственим капацитетима, у ВТИ, ТОЦ, индустријским капацитетима у Републици Србији и др. За реализацију сложеног пројекта модернизације авиона Г-4 неопходна нам је помоћ и сарадња са одговарајућим иностраним партнером. Набавка савремених борбених система, као што је вишенаменски борбени авион, радар и слично, условљена је првенствено могућношћу обезбеђивања финансијских средстава на дуго-

рочном планском нивоу. Постојеће стање и проблеми у домену финансирања битно отежавају модернизацију и почетак процеса опремања новим борбеним системима, али се надам да то неће онемогућити набавку нових борбених система у наредном средњорочном планском периоду.

Q Већ смо писали о модернизацији првог радара П-12. Како најређују радови, кад ће други радар бити уведени у употребу, како се показао први модернизовани радар? Да ли је у плану модернизација још неког радара у В и ПВО?

– Модернизација радара П-12 тече у складу са програмским документима и не постоје никакви технички проблеми. Резултати досадашњих испитивања и рада у јединици модернизованог радара указују да смо добро дефинисали садржај модернизације и ускладили тактичко-техничке захте-

ве са реалним могућностима домаћих капацитета и реалним изворима финансирања. То је један добар пример ефикасне модернизације и по истом моделу приступићемо модернизацији и радара П-18.

Q *Висок стајан исправности технике АРЈ, ВОЈИН и авијације подразумева реципрочна висока финансијска средства. Може ли без довољно новца ниво исправности скупих средстава бити заиста висок? Колики је то реално?*

– Ниво исправности технике зависи од много фактора, од старости технике и степена истрошености ресурса, рас-

Снимко Игор САМИНГЕР

положивости резервних делова, расположивости алата, испитно-мерне опреме и ажурне техничке документације, услова за одржавање технике и стања у радионицама, хангарима, ремонтним халама, лабораторијама, до оспособљености техничког кадра и др. Индиректно, уз све наведене и друге факторе, негативан утицај у врло дугом периоду испољава и недостатак финансијских средстава.

Оно што ми у В и ПВО покушавамо и још успевамо јесте да у таквој ситуацији изразимо приоритете и да одржавамо средства која примарно утичу на способност извршавања тежишних задатака, а то је, пре свега, контрола и заштита суверенитета ваздушног простора Србије у миру. Више од две трећине финансијских средстава у В и ПВО у току једне године усмерава се на задатак одржавања технике и борбених система. При томе, командовање на свим нивоима има огромну одговорност да реално процењује услове и сопствене могућности и да у току извршавања задатака ни на

који начин не угрози безбедност летења, животе и здравље припадника В и ПВО. Оно што је у извештајима приказано као исправно јесте стварно исправно и са тим ћемо увек учинити што је максимално могуће. Не постоји разлог због којег би се исправност средстава приказивала већом него што она стварно јесте и то сви команданти у В и ПВО добро знају и доследно примењују.

Q *Госћин В и ПВО из иностранства традиционално посећују 250. ракетну бригаду ПВД, аеродром у Бањајници, Музеј ваздухопловства. Да ли размислите о још неким огледним јединицама у будућности, можда из области ВОЈИН? Најмање ишешмо о јединици ВОЈИН, о 126. бригади. Да ли за то постоји разлог, или је то случајност?*

– Све наше јединице и установе су за пример, са богатом и славном историјом и са људима који данас својим радом и резултатима заврећују пажњу. Настојимо да их све адекватно представимо, тако да су многе делегације посетиле и ВЗ „Мома Станојловић“, Ваздухопловно-медицински институт, јединице на аеродромима у Лађевцима и Нишу и др. Наравно да у тај круг спада и 126. бригада ВОЈИН – бригада херој. Састави бригаде ВОЈИН су специфични по томе што су релативно „уситњени“ и издвојени на локацијама радарских положаја који су у сталном раду и без чијих података не би било могуће употребити остале снаге В и ПВО, пре свега у задатку контроле и заштите суверенитета ваздушног простора и противваздухопловне одбране. У току 2015. године достојно ћемо обележити 100 година постојања и развоја јединица ваздушног осматрања и јављања. Направили смо садржајан план обележавања јубилеја и представљања славне историје и садашњости наших „војиноваца“. То ће бити прилика да 126. бригада ВОЈИН буде у средишту пажње.

Q *Стајанс Музеја ваздухопловства годинама се не решава. Да ли се после Ваше прошлогодишње оцене стања у тој установи нешто променило? Како даље?*

– Стање у Музеју ваздухопловства Београд, нажалост, није се битније променило набоље у односу на претходну годину, а такво тешко и несрећено стање вуче корене дуже од 25 година, односно од 1989, када је зграда Музеја отворена за „привремени рад“. Сматрам да је Музеј ваздухопловства изузетна вредност и институција од националног значаја. Једини позвани да реше нагомилане проблеме су оснивачи Музеја, сагласно висини улагања у изградњу Музеја, односно у зграде, експонате, збирке..., надлежна министарства и Влада Републике Србије јер је све што се тамо налази државна имовина. Потребно је на законит начин основати један јединствени Музеј ваздухопловства, створити услове за његов несметан рад, формирати органе управљања који ће рад Музеја довести у законске оквире који дефинишу музеолошку делатност и који ће, за почетак, зауставити даље пропадање Музеја, а након тога обезбедити услове за развој тог бисера наше ваздухопловне традиције, дуже од 100 година.

О Појлаве и ангажовање припадника и средстава В и ПВО у одбрани од појлава указали су на значај транспортне авијације. Увек се говори о „миговима“ и другим средствима, а мало је речи о „ановима“ и хеликоптерима и њиховој модернизацији. Ресурси су и код њих одавно исцекли.

– Ова 2014. година ће сигурно остати упамћена по многим природним несрећама и катастрофама које су задесиле Републику Србију. Помагали смо где год је било потребно, од спасавања људи из завејаних возила на ауто-путу, крајем јануара и почетком фебруара, до пружања свих видова помоћи у катастрофалним поплавама и клизиштима у Обреновцу, Шапцу, Крупњу, Кладову и многим другим местима широм Србије. У ту битку укључили су се сви: од инжењеријских састава до учешћа људства и технике из свих јединица и установа В и ПВО. Наравно, због могућности брзог реаговања и доласка до најнеприступачнијих места, хеликоптери – пилоти и летачи обележили су ову годину. Кад год је било неопходно, људство ваздухопловно-техничке службе обезбедило је максимално могућу исправност. Значај ваздушног транспорта у В и ПВО препознат је пре седам-осам година (2006. и 2007. године) и прва озбиљнија финансијска улагања била су у ремонт и продужење века употребе транспортних авиона и свих транспортних хеликоптера Ми-8 и Ми-17 (пре ремонта авиона МиГ-29). Планирамо ново продужење века употребе авиона Ан-26 и обезбеђење резервних делова за транспортне хеликоптере Ми-8 и Ми-17. Кад год у тешкој ситуацији урадимо праву ствар са хеликоптерима, добијемо прегршт признања и похвала, који нам несумњиво пријају, али би нам највише одговарало барем 4–6 нових савремених средњих транспортних хеликоптера. Нажалост, неколико дана после честитања све то лагано падне у други или трећи план.

О Шта сматрате највећим успехом на професионалном плану у 2014. години и која Вам је професионално највећа жеља за 2015. годину?

– Без обзира на све проблеме и недаће, у 2014. години било је много успеха. Прво желим да истакнем најважнију ствар а то је безбедност летења, односно чињеницу да у току године нисмо имали ниједан удес, озбиљну незгоду у летењу, или случај одступања од задатка и недисциплине у летењу. Важно је истаћи и да у току године у В и ПВО нисмо имали ниједан ванредни догађај и, ако бих нешто пожелео за 2015, онда би то било опет исто – висока безбедност летења при извршавању свих задатака, све људе и сву технику на броју на крају године. Поносан сам на све припаднике В и ПВО који су били на висини задатка када је требало помоћи грађанима Републике Србије. Поносан сам на све припаднике В и ПВО који су пружили максимум у току припреме и учешћа на војној паради „Корак победника“. За мене лично, био је то догађај од велике важности који ће ми остати у сећању, била је то прилика да летим на челу ваздухопловног ешелона. То представља најзначајније признање у мојој дугогодишњој летачкој каријери, дужој од 30 година. ■

Душан ГЛИШИЋ

ВЕСТИ

>>> ЗАМЕНИК начелника Генералштаба генерал-потпуковник Јовица Драганић примио је 9. децембра припаднике Војске Србије који одлазе у мисију Европске уније у Републици Мали. Мајор Дејан Зељковић, заставник Милан Пуцаревић и војни службеник Александра Марчетић чине медицински тим који ће извршавати задатке у оквиру немачког контингента у тој мисији. ■

>>> КУРС за официре логистике у мултинационалним операцијама Ујеињених нација, чији је циљ да 14 припадника наше војске и два из оружаних снага Египта стекну основна знања из области логистике реализован је у Центру за мировне операције Генералштаба Војске Србије. Учесници су развијали способности за рад на логистичким дужностима у оквиру националног контингента I команде јединица. ■

>>> У организацији Управе за обуку и доктрину Генералштаба 28. новембра завршен је курс за оспособљавање лица за рад у систему научених лекција. Скуп је организован у оквиру имплементације Концепта развоја система научених лекција у Војсци Србије ради оспособљавања припадника за рад на задацима у оквиру система научених лекција. ■

>>> АНАЛИЗА усавршавања полазника 5. класе Основног командно-штабног курса одржана је 4. децембра у Војној академији. Том приликом, полазницима су уручена уверења о завршеном школовању и додељене награде најуспешнијима. ■

>>> ДВОЧЛАНА делегација Европске одбрамбене агенције, коју је предводио капетан бојног брода др Јорг Хилман, шеф јединице за копнена и морска питања, посетила је 8. децембра Центар за усавршавање кадрова АБХО у Крушевцу. Гости су сагледали систем АБХО Војске Србије, а презентоване су им и најважније информације из делокруга рада Центра. ■

>>> ВОЈНИЦИ генерације децембар 2014, који добровољно служе војни рок, јавили су се 1. децембра у центре за обуку у Сомбору, Ваљево и Лесковцу. На добровољно служење војног рока с оружјем примљено је више од 450 кандидата, од којих су 35 жене. ■

>>> ПАРАСТОСОМ изгинулим борцима који су служили свештеници ужичке цркве и полагањем венаца на спомен-комплексу „Кадинача“, 29. новембра обележена је 73. годишњица од битке на Кадиначи, у којој је погинуо цео Раднички батаљон бранећи Ужичку републику. Венац је положила делегација Друге бригаде, коју је предводио бригадни генерал Маринко Павловић. ■